

A photograph of an older man and woman standing in a snowy, open landscape. The man, on the left, is wearing a bright yellow knit beanie, glasses, and a dark jacket. The woman, on the right, is wearing a pink knit beanie, glasses, and a brown jacket. They are both looking towards the right side of the frame. The background is a vast, flat, snow-covered field under a clear sky.

Kela|Fpa[®]

Kelan lääkinällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti

Tammi-Huhtikuu 2025

Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvonta

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa koskeva laki edellyttää, että Kela palvelunjärjestäjänä valvoo järjestämiään ja korvaamiaan kuntoutuspalveluja.

Lain tarkoituksena on

- varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasturvallisuus
- varmistaa laadultaan hyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä
- edistää valtion, hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän, Kelan, palveluntuottajan ja viranomaisen välistä yhteistyötä.

Kelan lääkinällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaohjelma

Kelan [omavalvontaohjelma](#) kuvataan, miten Kela varmistaa lainsäädännössä sille annettujen tehtävien hoitamisen.

Ohjelmaan on kirjattu, miten Kela seuraa kuntoutuksen palvelujen toteutumista, saatavuutta ja yhdenvertaisuutta, laatua ja turvallisuutta sekä jatkuvuutta. Ohjelmaan on myös kirjattu, miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Kela raportoi neljän kuukauden välein, miten omavalvontaohjelma on toteutunut ja mitä toimenpiteitä seurannan perusteella on tehty.

Omavalvonnalla Kela varmistaa järjestämänsä kuntoutuksen palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden, laadun ja turvallisuuden sekä yhdenvertaisuuden. Kela tekee omavalvontaa yhteistyössä palveluntuottajiensa kanssa.

Kelan kuntoutuspalvelujen omavalvonta koskee

- vaativaa lääkinällistä kuntoutusta
- kuntoutuspsykoterapiaa ja
- harkinnanvaraista lääkinällistä kuntoutusta.

[Lue lisää Kelan kuntoutuspalveluista \(kela.fi\)](#)

Omavalvonnan seurannan kohteet

Saatavuus ja yhdenvertaisuus: Kela seuraa, miten eri ikäryhmiin kuuluvat ja eri puolilla Suomea asuvat asiakkaat saavat Kelan järjestämiä ja korvaamia kuntoutuspalveluja. Tavoitteena on taata asiakkaalle oikea-aikainen kuntoutus.

Laatu ja turvallisuus: Kela seuraa ja kehittää palvelujen laatua ja turvallisuutta 1) asiakaspalautteiden 2) kuntoutuksen laatua seuraavien arviointimittareiden sekä 3) kuntoutuksesta tehtävien tutkimusten avulla. Laadun kriteerit ja turvallisuutta koskevat vaatimukset kuvataan kuntoutuspalvelun palvelukuvauksessa tai etuus- ja menettelyohjeessa.

Jatkuvuus: Kela seuraa järjestämiensä kuntoutuspalvelujen asiakasmääriä sekä kuntoutuspalvelujen kustannuksia, jotta se voi taata kustannustehokkaat ja maantieteellisesti kattavat kuntoutuspalvelut myös tulevaisuudessa. Kelan järjestää ja korvaa palveluja, jotka yhdessä muiden järjestämien palvelujen kanssa muodostavat kuntoutuspalvelujen kokonaisuuden.

Käsitteitä

Kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa (566/2005, Kelan kuntoutuslaki) säädetään Kelan järjestämän ja korvaaman kuntoutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Kuntoutuksella tarkoitetaan lain 3 §:ssä tarkoitettuja palveluita.

Kela kuntoutuksen järjestäjänä

Kelan kuntoutuslaissa on säädetty Kelan tehtävistä kuntoutuksen järjestäjänä, korvaajana ja kuntoutuksen kehittäjänä. Kelan kuntoutuslain 53 §:n mukaisesti Kela voi järjestää laissa tarkoitetun kuntoutuksen joko tuottamalla kuntoutuspalvelut itse tai hankkimalla palvelut muilta palveluntuottajilta.

Palveluntuottaja

Palveluntuottaja on yritys, yhteisö tai yksityinen elinkeinoharjoittaja, joka tuottaa Kelalle kuntoutuspalveluja Kelan ja palveluntuottajan välisen sopimuksen perusteella tai joka on Kelan kuntoutuspsykoterapian tai harkinnanvaraisen neuropsykologisen kuntoutuksen vahvistusmenettelyllä hyväksymä palveluntuottaja.

Kelan kuntoutus vuonna 2024

Kuntoutus-
asiakkaiden määrä*

149 680

Kuntoutus-
vuorokaudet ja
tapaamiset
yhteensä*

3,9 milj. kpl

Harkinnanvaraisen
lääkinnällisen kuntoutuksen
asiakkaita

37 300

Vaativan lääkinällisen
kuntoutuksen
asiakkaita

48 537

Harkinnanvaraisen
neuropsykologisen
kuntoutuksen asiakkaita

525

Kuntoutus-
psykoterapian
asiakkaita

65 945

Auditoinnit
Lääkinnällinen
kuntoutus majoitus/
ilman majoitusta

18

Vaativan
lääkinnällisen
kuntoutuksen
terapia

74

*Kuntoutusasiakkaiden määrään sisältyy kuntoutuspsykoterapiaa sekä
vaativaa ja harkinnanvaraista lääkinällistä kuntoutusta saavien määrä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen sopimusten lukumäärät vuonna 2024

Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen sopimuksia noin 3900 kappaletta

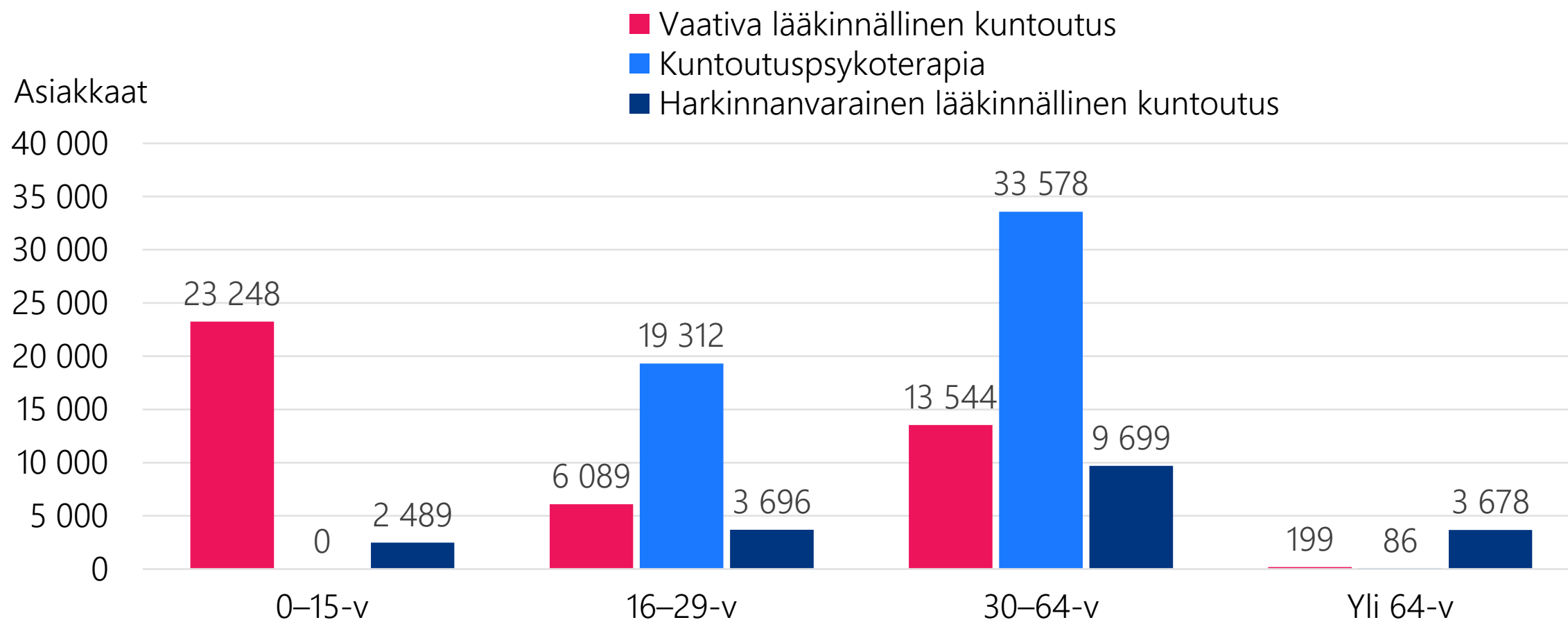
Harkinnanvaraisen lääkinällisen kuntoutuksen sopimuksia noin 520 kappaletta

Kuntoutuspalvelujen saatavuus, yhdenvertaisuus ja jatkuvuus

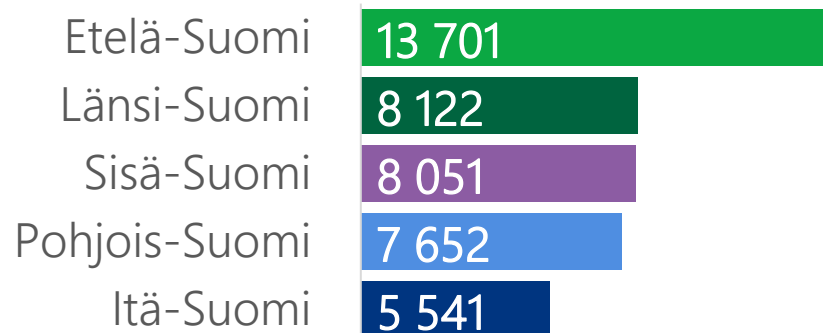
Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti tammi-huhtikuu 2025

Kuntoutusasiakkaat ikäryhmittäin

Vaativa lääkinällinen kuntoutus yhteistyöalueittain

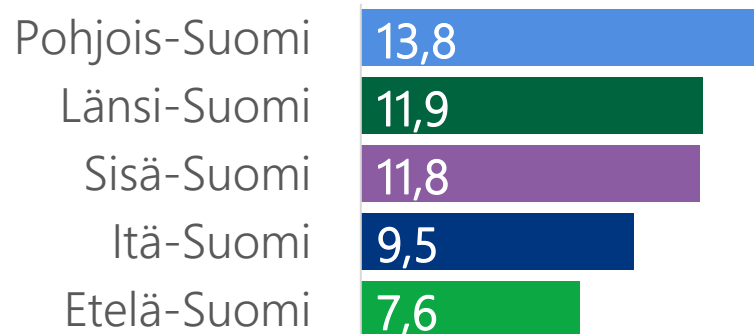
Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

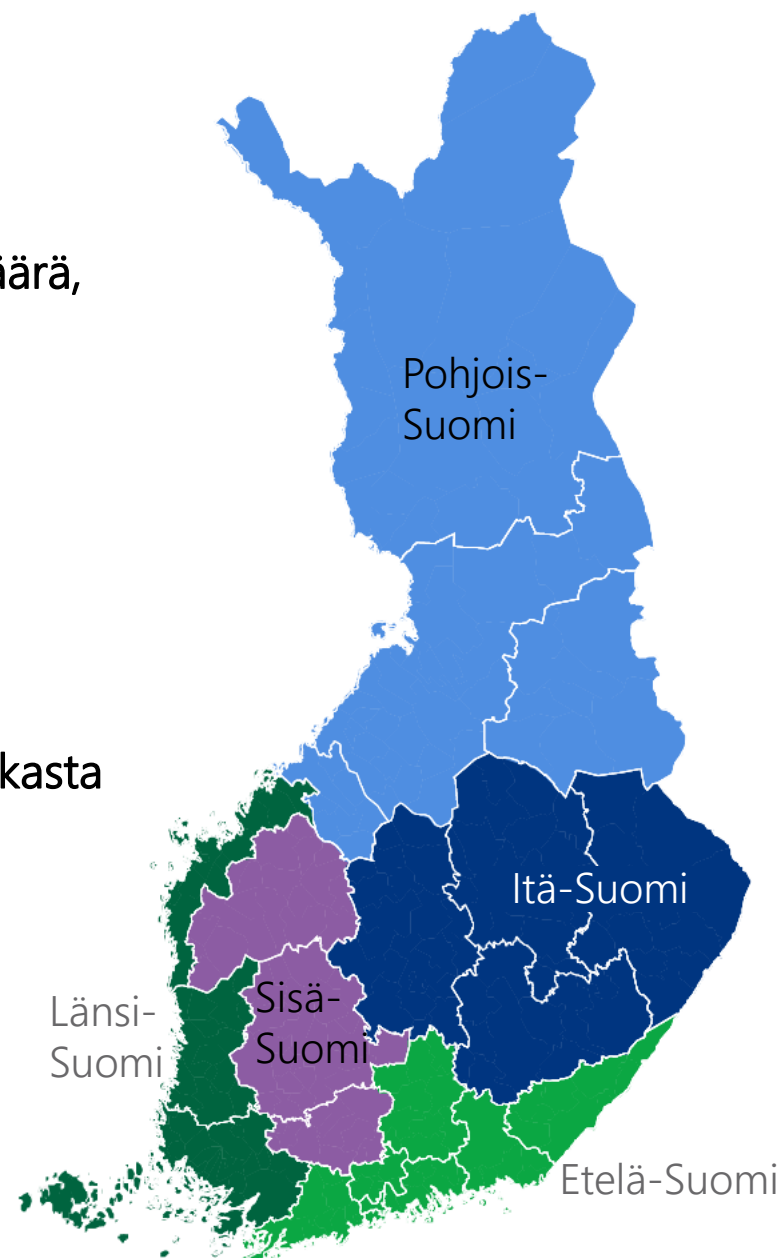
43 080

Asiakkaat 1 000 asukasta (0–64-v.) kohti

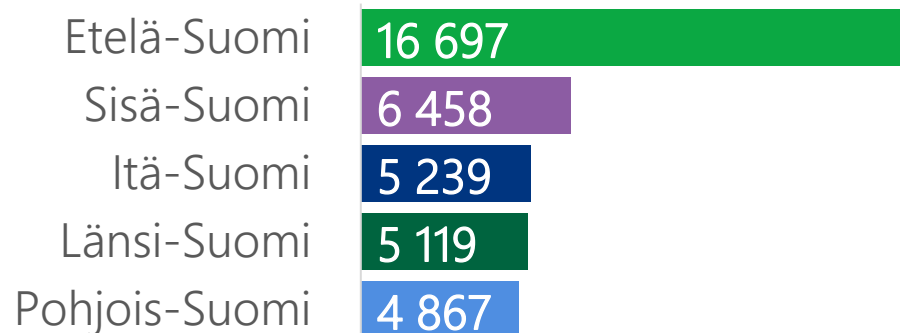
Asiakkaat 1 000 asukasta (0–64-v.) kohti koko maa

10,0

Aikuisten (26–67-v.) kuntoutus-psykoterapia yhteistyöalueittain

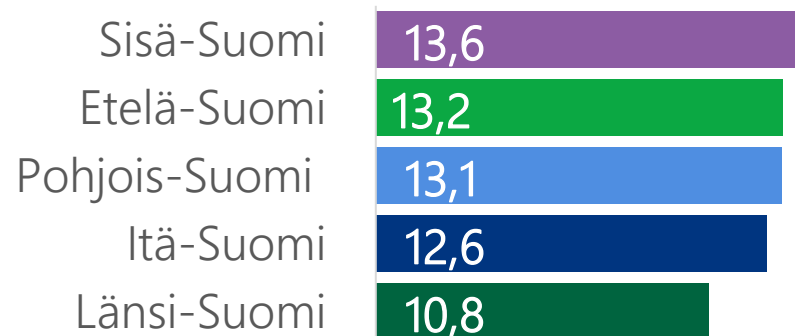
Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

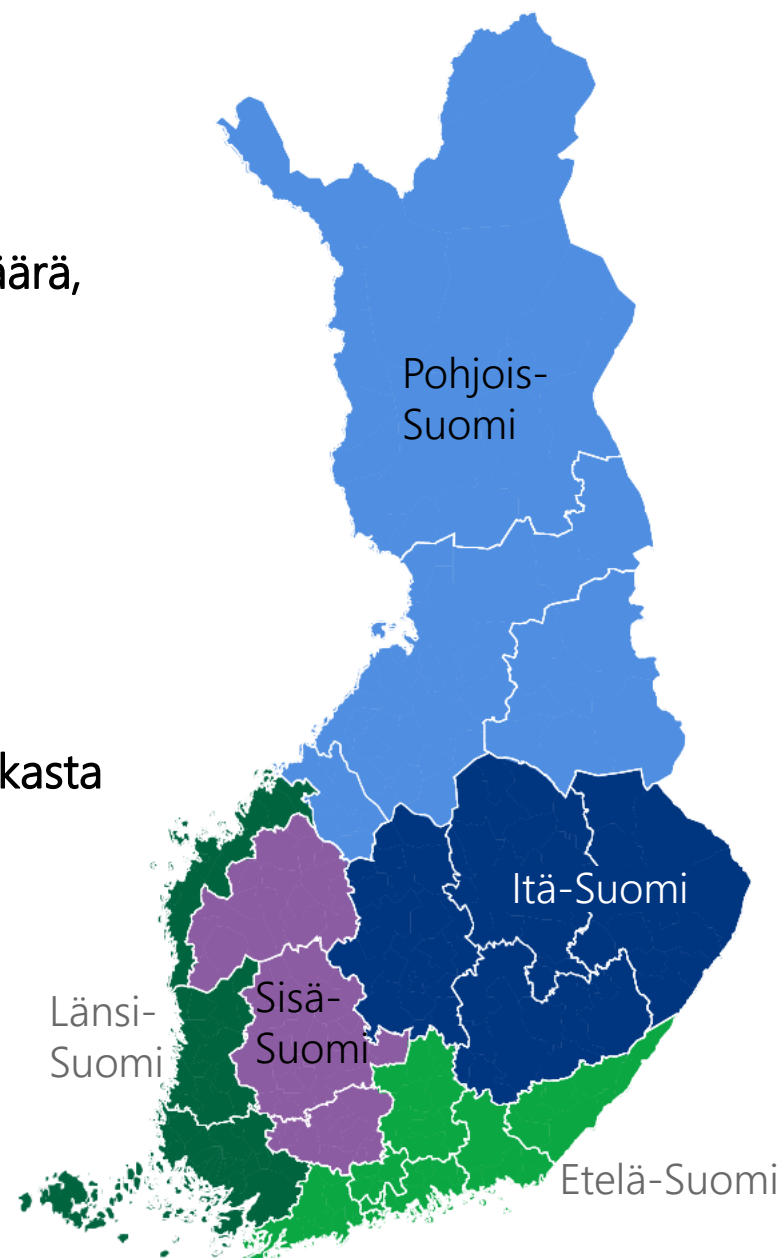
38 420

Asiakkaat 1 000 asukasta (26–67-v.) kohti

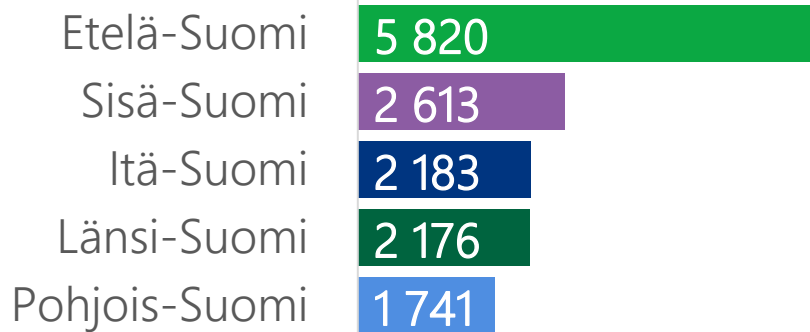
Asiakkaat 1 000 asukasta (26–67-v.) kohti koko maa

12,8

Nuorten (16–25-v.) kuntoutus-psykoterapia yhteistyöalueittain

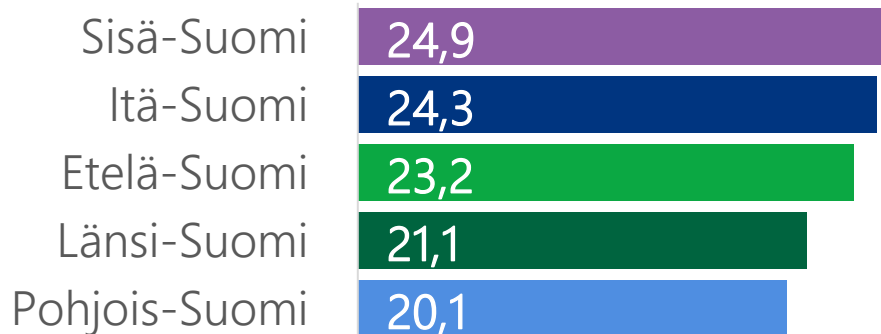
Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

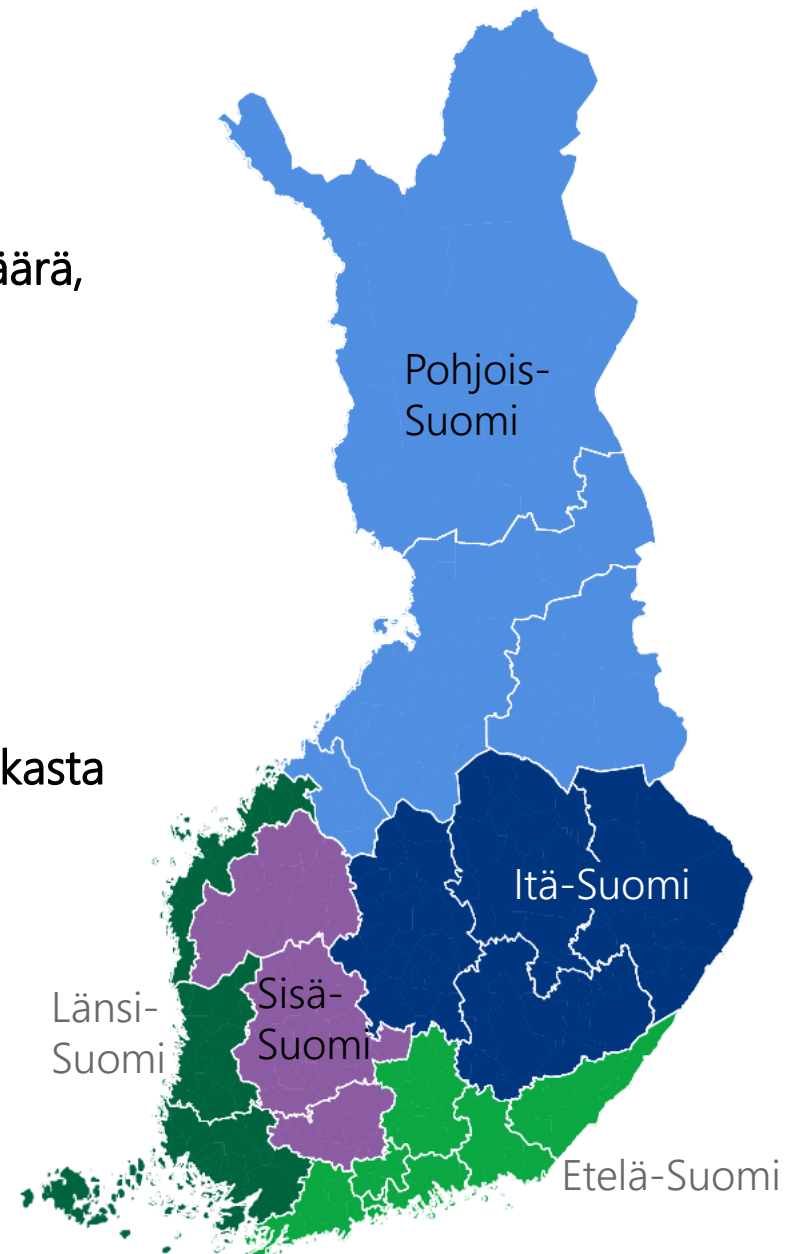
14 575

Asiakkaat 1 000 asukasta (16–25-v.) kohti

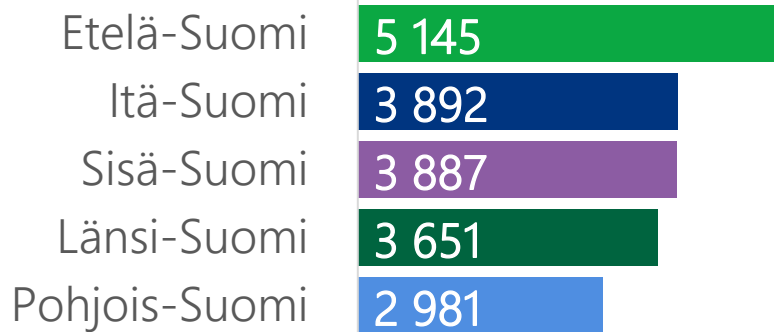
Asiakkaat 1 000 asukasta (16–25-v.) kohti koko maa

23,0

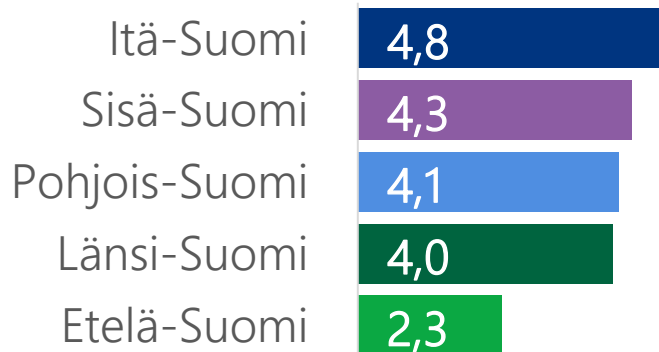

Harkinnanvarainen lääkinnällinen kuntoutus yhteistyöalueittain

Asiakkaiden lukumäärä

Asiakkaat 1 000 asukasta (koko väestö) kohti

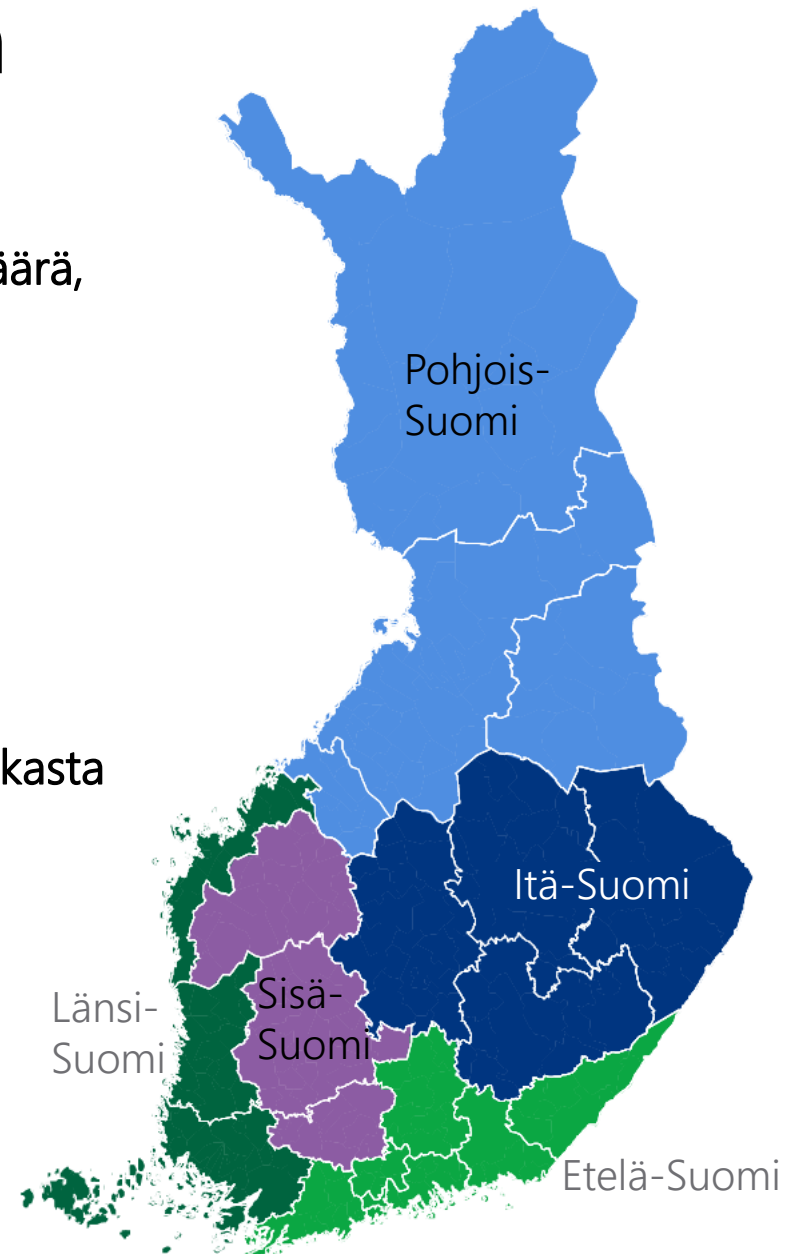

Asiakkaiden lukumäärä, koko maa

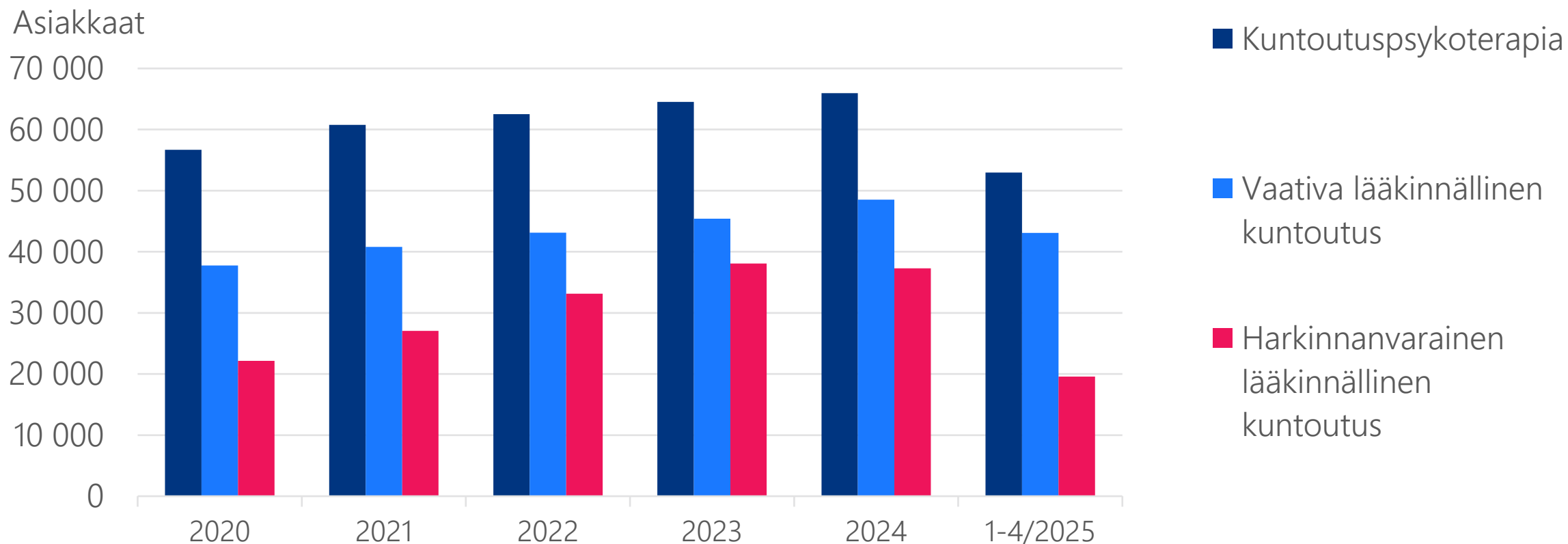
19 562

Asiakkaat 1 000 asukasta (koko väestö) kohti koko maa

3,5

Kuntoutusasiakkaat lakiperusteiden mukaan (kuntoutuksen jatkuvuus)

Kuntoutuksen laatu ja turvallisuus

Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti tammi-huhtikuu 2025

Asiakaspalautteet sekä kuntoutuksen aikana tapahtuneet vakavat tapaturmat

Palautteiden kokonaismäärä 35*

Palautteet
laadusta

32

Palautteet
turvallisuudesta

6

Palautteiden keskeiset sisällöt

- Henkilöstön osaaminen ja ammattitaito ei vastannut asiakkaan tarpeita
- Kuntoutuksen sisältö ja ohjelma ei vastannut asiakkaan tarpeita

Tapaturmien määrä 0

*Saapunut palaute voi sisältää palautetta useasta eri aiheesta

Auditointi kuntoutuspalveluissa

- Tarkastelujaksolla Kela on auditoinut:
 - moniammatillinen kuntoutus 10 kpl
 - terapiat 29 kpl
- Kela edellyttää palveluntuottajia tekemään tarvittavat toimenpiteet poikkeamien korjaamiseksi
- Kela seuraa auditointihavaintojen korjaavien toimenpiteiden toteutumista

Moniammatillisen lääkinällisen kuntoutuksen auditointihavainnot

Auditointien kokonaismäärä 10

Poikkeamat

- Kuntoutusprosessi
- Dokumentaatio
- Laadunhallinta
- Asiakasturvallisuus

Vahvuudet

- Laadunhallinta
- Henkilöstö
- Kuntoutusprosessi
- Tilat ja laitteet

Kehittämisehdotukset

- Kuntoutusprosessi
- Dokumentaatio
- Asiakasturvallisuus

Jälkiseurannan määrä 6

Terapioiden auditointihavainnot

Auditointien kokonaismäärä 29

Poikkeamat

- terapiapalaute oli toimitettu myöhässä Kelaan
- menettelyohjeet erityistilanteisiin puutteelliset
- omavalvonta puutteellista
- henkilöstön EA-valmiudet eivät olleet kunnossa
- vakuutusturva ei ollut kunnossa

Vahvuudet

- palveluntuottajan laatutyö
- henkilöstön ammatillinen kouluttautuminen
- terapian kytkeytyminen asiakkaan arkeen
- henkilöstön ammatillinen työkokemus

Kehittämisehdotukset

- menettelyohjeiden täydentäminen
- internet-sivujen sisällön kehittäminen
- tavoitteiden laadinnan kehittäminen
- laatutyön kehittäminen
- terapiapalautteen sisällön kehittäminen
- omavalvontasuunnitelman päivittäminen

Jälkiseurannan määrä 15

Kuntoutuksen omavalvonnan toimenpiteet

Kelan lääkinnällisten kuntoutuspalvelujen omavalvontaraportti tammi-huhtikuu 2025

Kelan toimenpiteet palveluntuottamiseen liittyviin epäkohtiin ja puutteisiin

Kuntoutuspsykoterapia ja harkinnanvarainen neuropsykologinen kuntoutus		Vaativa lääkinnällinen kuntoutus ja muu harkinnanvarainen lääkinnällinen kuntoutus	
Kirjallinen ohjaus 0	Päätöksentekoehto 0	Kirjallinen huomautus 11	Reklamaatio 12
		Kelan aloitteesta tehdyt sopimusten purut 2	Kirjallinen varoitus 1

*Kirjallinen huomautus, reklamaatio ja kirjallinen varoitus voivat koskea palveluntuottajan useampaa eri palvelua

Sopimuksenmukaisessa palvelun tuottamisessa havaitut epäkohdat ja puutteet

Kuntoutuksen toteutus

- Kuntoutusta ei ole toteutettu palvelukuvauksen mukaisesti (2 kpl)
- Palveluntuottaja laiminlyönyt veloitettaan ilmoittaa palveluntuottamisessa tapahtuneesta muutoksesta (1 kpl)

Henkilöstö

- Kuntoutusta toteuttanut muu kuin Kelan hyväksymä henkilö (2 kpl)
- Vaadittu EA-koulutus puuttunut henkilöstöltä (4 kpl)

Toimipiste

- Kuntoutusta toteutettu muussa kuin Kelan hyväksymässä toimipisteessä (2 kpl)

Dokumentaatio

- Kuntoutuksen toteutusta ei ole voitu todentaa (1 kpl)
- Kuntoutuksen toteutukseen liittyvä dokumentaatio ei ole vastannut palvelukuvausta (1 kpl)
- Kuntoutuspalauteiden sisältö ei ole vastannut palvelukuvausta (2 kpl)
- Kuntoutuspalautetta ei ole toimitettu palvelukuvauksen mukaisessa määräajassa (5 kpl)

Sopimuksenmukaisessa palvelun tuottamisessa havaitut epäkohdat ja puutteet

Vakuutukset

- Palvelukuvauksen mukainen vakuutusturva puuttunut (5 kpl)

Laskutus

- Palveluntuottaja laskuttanut virheellisesti (3 kpl)

Muut

- Palveluntuottamisen edellytykset puuttuvat (2 kpl)
- Palveluntuottaja ei ole toimittanut selvityksiä taloudellisesta tilanteestaan (3 kpl)

Keskeisimmät omavalvonnan toimenpiteet

- Ohjattu palveluntuottajia kuntoutuksen toteutuksessa ja valvottu sopimusten noudattamista
- Käytetty tarvittaessa sopimushallinnan toimenpiteitä (esim. huomautus, reklamaatio, varoitus ja sopimuksen purku)
- Valvontalain velvoitteiden noudattamisen seuranta osana auditointia
- Omavalvonnan havaintoja on hyödynnetty palvelukuvausten sisältöjen kehittämisessä
- Kuntoutuspsykoterapian toteuttamisen tarkastukset aloitettu